

Az idősebbek még emlékezhetnek arra, hogy a hatvanas és hetvenes években a lengyel társadalomtudomány milyen nagy hatással volt a magyarra, nem utolsósorban azért, mert sorra jelentek meg az olyan nagyhatású szerzők eredetiből fordított művei, mint amilyen Brus, Lange, Kalecki, Narojek vagy a szociológus Bauman. Ez a folyamat a rendszerváltással megszakadt, legföljebb egy-egy szórványosan megjelenő cikkből ismerhetjük meg az átalakulás egyik élenjáró országának továbbra is pezsgő szellemi életét. Pedig az átalakulás, az uniós tagság és nem utolsósorban a világgazdaság egészét átfogó folyamatok, a globalizáció okán ma sem kevesebb a szellemi és a helyzetbeli közösség, így pedig a lengyel viták megismerése jobb önismeretünket is előmozdíthatja. Éppen ezért dicséret illeti a kiadót,

KEY ACCOUNT és ACCOUNT POZÍCIÓRA

várjuk olyan pályakezdők vagy 1-2 éves tapasztalattal rendelkező munkavállalók jelentkezését, akik rendelkeznek számviteli vagy könyvelési ismeretekkel, valamint legalább középfokon beszélnek angolul és még egy európai nyelven.

A munkavégzés helye:
Budapest.

Jelentkezés magyar és idegen nyelvű önéletrajzzal:

1464 Bp., Pf. 1376

jelentkezés@hungarowork.hu címen.

Grzegorz W. Kolodko: Globalizáció – és a volt szocialista országok fejlődési tendenciái • 175 oldal; Kossuth Kiadó, 2002.

Miniszteri intelmek

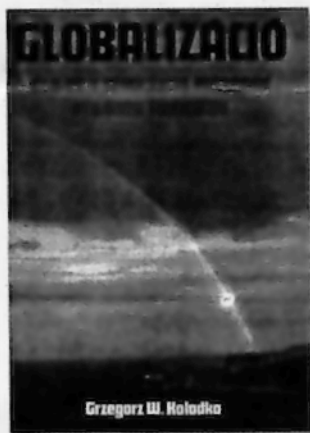
CSABA LÁSZLÓ RECENZÍÓJA

hogy az évtizedes gyakorlattal szakítva egyszer nem angol nyelvről is fordított valamit.

KETTŐS SZEREPBEN. A szerző, a kutatóként és közéleti szereplőként egyaránt ismert G. W. Kolodko –, aki a kötet megjelenésének időpontjára második alkalommal lett Lengyelország első miniszterelnök-helyettese és pénzügyminisztere. Ez a kettősség természetesen végigvonnul a könyvön is, vagyis az elméleti fejtegetések mellett mindig nagy súlyt kap az alkalmazás is. Az angol és amerikai egyetemi kiadóknál is rendszeresen publikáló szerző kötete ezúttal nem a szokásos négy-öt év késéssel, hanem alig egy esztendővel az eredeti megjelenése után látott magyarul napvilágot, így jellegzetes polemikus stílusa mellett friss, eredeti meglátásaival is megismerkedhet az olvasó. Míg a rendszerváltozás elméleti kérdéseit az oxfordi kiadónál 2000-ben megjelent monográfiájában tárgyalta a szerző, jelen művét az elfoglalt üzletemberek és közéleti szereplők korlátjaihoz igazította. Az akár egyetlen délután is elolvasható kötet 11 fejezetre oszlik, táblázatok és ábrák sorozata segíti a bonyolult kérdések könnyű áttekintését.

Kolodko a neoliberalizmus kritikusként ismert szerte a világon. Ez a kötet azonban nem éppen a világtalálkozókon törőző antiglobalisták bibliája. A globalizáció a szerző számára több évszázada tartó, visszafordíthatatlan folyamat, amelynek révén a világ szinte minden részén ma bizonyíthatóan magasabb a jövedelem egy főre jutó

szintje, mint egy vagy két évszázada, az igazi nagy különbség a kimaradók és a sikeres belépők közt válik szakadékszerűvé. A kérdés tehát számára az, miként lehet olyan kormányzati politikát kialakítani, amely a nemzetköziesedésből adódó kézzel fogható előnyöket méltányosabban teríti szét a világtársadalom tagjai között, még akkor is, ha a világkormány fölállítására irányuló tö-

rekvés a belátható időben az utópiák birodalmában marad.

A szerző már a második fejezetben megfogalmazza azt a javaslatát, hogy a magánszektor nem korlátozni kell, hanem célszerű módon bevonni a társadalmi feszültségek kezelésébe. Nem tartható fenn ugyanis az az állapot, amiben a fejlődés költségeit – főleg a közvetetteket – szocializálják (a közösségre hárítják), míg a hasznokat magánosítják. E tétel párjaként fogalmazza meg azt, a modern baloldal számára különösen fontos felismerést, hogy a társadalmi kérdésekre fogékony politika számára a kormányzás minősége sokkal fontosabb,

mint a közvetlenül és közvetve állami irányítás alatt maradó vállalatok száma és nemzetgazdasági részaránya.

A rendszerváltozás Kolodko számára a kevésbé fejlett közép- és kelet-európai országok fölzárkóztatásának eszköze. E célok eléréséhez aktív állami politikát szorgalmaz. A hazai olvasónak külön is érdekes lehet, hogy eközben nem a százszor lejárt keresletbővítő (ókeynesiánus) recepteket sürget, nem is a populista ígéretést vagy épp az államvezérelte nagyberuházások megvalósítását, hivatkozva az állítólagos piaci tökéletlenségekre. Kolodko a mai közgazdasági főárammal egybevágóan az intézményépítést, a piac- és vállalkozásfejlesztést, a jogállam megteremtését és a nem kormányzati, valamint önkormányzati tényezők nagyobb szerepvállalását szorgalmazza.

KIJÓZANÍTÓAN. A könyvben néhány érdekes, hosszú távú előrejelzés is olvasható. Miközben a szerző – helyenként – mintha túl komolyan venné saját előrejelzéseit, ezek körül érdemes kiemelni például azt a meglátást, hogy évi 4 százalékos (azaz trendértékű – Cs. L.) növekedés mellett Magyarország még 2050-re sem éri el az Európai Unió akkorra várható átlagát. Ez pedig kijózanítólag hathat azokra is, akik saját közép- és hosszú távú kormányzati előrejelzéseiket mások álmaival való versenyzetetésből, nem pedig a realitások hívós mérlegeléséből eredeztetik. A fejlődési szintek konvergenciája, a felzárkózás hosszú távon sem szükségszerű, ehhez szakszerű, nem ideologikus kormányzásra van szükség. A nagy ugrások megkísérlése pedig szükségképp visszaüt – figyelmezteti olvasóját a nemzetközi hírű lengyel közgazdász és politikus. •